

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Ing. J. K.**, zastoupen Mgr. Bc. Lukášem Bělským, advokátem se sídlem Domažlická 1256/1, Praha 3, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 10. 2016, č. j. 19 A 7/2016 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Magistrát města Frýdku - Místku (dále jen „magistrát“) uložil žalobci rozhodnutím ze dne 1. 6. 2015, č. j. MMFM 67867/2015, pokutu 5 300 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců za přestupky dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měl dopustit tím, že dne 2. 4. 2015 předjížděl mimo obec vozidlem Audi A6 jiné vozidlo v místě, kde je to dopravní značkou B 21a „Zákaz předjíždění“ zakázáno. Navíc měl v dané době již neplatný řidičský průkaz, neboť platnost jeho řidičského průkazu skončila dne 15. 2. 2015.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 11. 2015, č. j. MSK 83839/2015, rozhodnutí magistrátu zrušil a vrátil k novému projednání, neboť shledal, že měl vzhledem k vážné nemoci magistrát akceptovat žalobcovu omluvu z ústního jednání. Následně vydal magistrát nové rozhodnutí ze dne 2. 2. 2016, č. j. MMFM 15014/2016, jímž žalobci uložil za spáchání totožných přestupků pokutu 5 200 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců. Snížení pokuty odůvodnil tím, že u žalobce bylo možno dovést minimálně nevědomou nedbalost, neboť žalobce tvrdil,

že dopravní značení ze svého auta vzhledem k jeho konstrukci a umístění dopravního značení neviděl.

[3] Žalobcovu odvolání proti rozhodnutí magistrátu ze dne 2. 2. 2016 zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 3. 2016, č. j. MSK 34156/2016. V něm k žalobcově odvolací námitce, že předmětnou značku B 21a neviděl, žalovaný uvedl, že podle jeho zjištění byla značka umístěna v souladu s právem, byla dostatečně viditelná a rozpoznatelná a nebylo ji třeba umisťovat také při levém okraji vozovky.

II.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl rozsudkem ze dne 24. 10. 2016, č. j. 19 A 7/2016 - 24. Podle krajského soudu bylo oznámením o přestupku sepsaným na místě a podepsaným žalobcem jednoznačně prokázáno, že vozidlo Audi A6 řídil žalobce i v době projíždění kolem dopravní značky „Zákaz předjíždění“. V tomto oznámení žalobce nenamítal, že vozidlo neřídil. V rámci svého vysvětlení uvedl, že danou značku na křižovatce neviděl, že před ním byl provoz, a to dost značný, takže mu ji mohlo zakrýt jiné vozidlo, ale připouštěl, že kolem ní mohl projet. Ani po celou dobu správního řízení žalobce nezpochybnil, že vozidlo řídil i v okamžiku míjení dopravní značky „Zákaz předjíždění“. Poprvé toto tvrzení uplatnil až v žalobě, takže je krajský soud označil za nevěrohodné a účelové.

[5] V posouzení otázky, zda žalobce mohl v předmětném místě zaznamenat přenosnou dopravní značku B 21a „Zákaz předjíždění“, se krajský soud ztotožnil se závěry správních orgánů, že z fotodokumentace a videozáznamu pořízeného Policií ČR a rovněž i z fotodokumentace doložené žalobcem bylo prokázáno, že dopravní značka „Zákaz předjíždění“ byla umístěna vpravo za svodidly, zčásti jimi sice byla zakryta, šlo však o zakrytí pouze její nepatrné části, a to jejího spodního okraje, ovšem významná plocha značky byla viditelná z dostatečné vzdálenosti, rozpoznatelná a nezaměnitelná s jinou dopravní značkou. Symboly červeného a černého vozidla vedle sebe byly zřetelně viditelné. Magistrát se dostatečně vypořádal i s žalobcovou námitkou ohledně sníženého podvozku jeho vozidla a s tím souvisejícím odlišným výhledem na dopravní značku přes svodidla. Krajský soud nesouhlasil s žalobcovou námitkou, že posouzení, zda jako řidič mohl vidět přenosnou svislou dopravní značku „Zákaz předjíždění“, mohl učinit pouze znalec. I dle názoru soudu jde o věc, kterou může posoudit každý laik, tím spíše úřední osoba správního orgánu, která má potřebné odborné znalosti.

III.

[6] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatel připomněl, že přenosná dopravní značka B 21a „Zákaz předjíždění“ byla umístěna způsobem, který mu znemožňoval, aby ji viděl a řídil se jí. Přitom ze zákona nevyplývá, že se mají účastníci silničního provozu řídit dopravními značkami, jež jsou nečitelné, špatně viditelné či dokonce neviditelné a jež jsou umístěny či spíše odstaveny v terénu za krajnicí silnice, dokonce až za svodidly. Dopravní značky musejí být osazeny viditelným způsobem tak, aby nebyly nijak zakryty a současně aby byly užity v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje chráněný zájem, tedy zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Platí tedy, že dopravní značení je způsobilé zavazovat řidiče k dodržování jeho obsahu jen tehdy, pokud je dobře čitelné, přehledné a nezaměnitelné s jiným a dává mu možnost se s jeho obsahem řádně, včas a dostatečně seznámit. Značka umístěná až za svodidly tam byla

pokračování

jen odložena, a nemohla tak vůči účastníkům silničního provozu vyvolat žádné účinky a účastníci silničního provozu se jí nemuseli řídit, a to ani za situace, kdy ji mohli spatřit.

[8] Stěžovatel od počátku řízení konzistentně tvrdil, že předmětná dopravní značka nebyla viditelná, neboť byla zakryta svodidly, přičemž k přestupkovému jednání prokazatelně došlo motorovým vozidlem, jehož podvozek je v souladu s právními předpisy a technickými požadavky snížen. V rámci přestupkového řízení proto mělo být postaveno na jisto, že z pozice řidiče motorového vozidla mohlo být přenosné dopravní značení viditelné a rozpoznatelné. Tuto skutečnost ovšem správní orgány mohly zjistit jen důkazem v podobě znaleckého posudku ve smyslu § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. S návrhem na ustanovení znalce a vypracování znaleckého posudku se ovšem v rozporu s judikaturou nevypořádaly ani správní orgány, ani krajský soud.

[9] Podle stěžovatele ze správního spisu dostatečně nevyplývá, že to byl on, kdo řídil motorové vozidlo tovární značky Audi RZ: X, když míjelo dopravní značku „Zákaz předjíždění.“ Z pořízeného policejního videozáznamu tato skutečnost nijak nevyplývá a správní orgány se touto navýsost zásadní skutečností z hlediska zjištění skutkového stavu věci nijak nezabývaly. S ohledem na požadovaný důkazní standard a důkazní břemeno, které v přestupkovém řízení leží i podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55, na správním orgánu, přitom musí být nad vši rozumnou pochybnost prokázáno, že vozidlo řídil stěžovatel. Z napadeného rozsudku není zřejmé, proč krajský soud nepovažoval za důvodnou výše uvedenou žalobcovu argumentaci, proč rozhodnutí nezrušil a neuložil správnímu orgánu doplnit dokazování například o výsledcích zasahujících policistů či členů posádky vozidla a proč jeho žalobní námitky považuje za liché, mylné, účelové nebo vyvrácené.

[10] Konečně stěžovatel namítl, že u obou jeho přestupků nebyl splněn znak zavinění a materiální stránka přestupku. Nebylo totiž tvrzeno, natož prokázáno, jaký společenský zájem byl porušen tvrzeným nepředložením platného řidičského průkazu. Podle stěžovatele nepředloženi platného řidičského průkazu nemohlo naplnit materiální aspekt přestupku. Ať již totiž řidič předloží či nepředloží řidičský průkaz, vždy si policie řidiče lustruje. Zjišťuje tedy, zda nemá řidič uložen zákaz činnosti, zda má platný řidičský průkaz apod. Nepředložením platného řidičského průkazu tedy stěžovatel nemohl porušit společenský zájem na dodržování pravidel a už vůbec ne na bezpečnosti provozu. Co se týče zákazu předjíždění, z rozhodnutí magistrátu a žalovaného vůbec nevyplývá, kolik se v daném místě a v danou dobu nacházelo dalších účastníků silničního provozu, kteří mohli být ohroženi či omezeni tvrzeným stěžovatelovým jednáním. Magistrát ani žalovaný se vůbec nezabývali povětrnostními vlivy, stavem vozovky nebo viditelností v daném místě. Podle stěžovatele správní orgány na toto prokazování rezignovaly, jelikož by závěr musel znít, že nedošlo k naplnění materiálního aspektu přestupku. Přitom správní orgány mají povinnost zkoumat naplnění znaku formálního i materiálního, jak plyne z judikatury správních soudů. Předpoklad správních orgánů, že ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích předmětné jednání v daném místě nečekají právě z důvodu uvedené dopravní značky, označil stěžovatel za nezákonný, neboť je povinností ostatních účastníků silničního provozu očekávat a přepokládat, že může jiný účastník silničního provozu jeho pravidla porušit.

[11] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

IV.

[12] Žalovaný se ve dvoutýdenní lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatelovou klíčovou námitkou je tvrzení, že neměl být postižen za nedodržení dopravní značky B 21a „Zákaz předjíždění“, neboť byla umístěna za svodidly, takže ji ze svého automobilu se sníženým podvozkem neviděl.

[16] Je pravdou, že v některých výjimečných situacích judikatura správních soudů dovodila, že nelze řidiče postihnout za nedodržení dopravního značení, a to tehdy, když je toto značení vnitřně rozporné. Tak v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 1. 2015, č. j. 58 A 26/2012 - 140, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 As 55/2015 - 29, bylo konstatováno, že „[z]avinění přestupku je nutno posuzovat také s ohledem na princip důvěry k dopravnímu značení. Jestliže je dopravní značení protichůdné [v tomto případě byla mezi dvěma přechody pro chodce přerušovaná čára (vodorovná dopravní značka V2), dovolující předjíždět, a na tuto bezprostředně navazoval přechod pro chodce, který nebyl označen žádnou svislou dopravní značkou (A11 nebo IP6)], pak řidiče nelze činit odpovědným za zavinění přestupku předjíždění na přechodu pro chodce a v jeho blízkosti, a to ani ve formě nevědomé nedbalosti podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.“

[17] Mezi tyto výjimky z povinnosti řídit se dopravním značením, respektive následně nést trest za jeho nedodržení, však nepatří situace, kdy řidič značku přehlédne, jak kategoricky uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2012, č. j. 9 As 97/2011 - 132: „Přehlédl-li řidič svislou dopravní značku č. B 21a (zákaz předjíždění) a v důsledku toho porušil jí uložený zákaz, je odpovědný za přestupek dle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 7. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Jeho zavinění má formu nevědomé nedbalosti, neboť nevěděl, že v daném místě svým předjížděním může porušit či ohrozit zájem chráněný zákonem, ačkoli pokud by řádně věnoval pozornost dopravnímu značení, toto vědět mohl a měl.“

[18] Stěžovatel uváděl, že dopravnímu značení věnoval dostatečnou pozornost, ovšem značka byla z pohledu jeho řidičské pozice nevhodně umístěna. K tomu je třeba nejprve připomenout, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 8 As 68/2009 - 83, platí, že „účastník provozu na pozemních komunikacích je povinen řídit se dopravní značkou [§ 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu], i když má za to, že není správně technicky provedena.“ V nyní posuzovaném případě ostatně stěžovatel ani netvrdil, že by značka byla „obecně“ chybně umístěna, nýbrž že byla chybně umístěna pro účely viditelnosti z jeho atypického sportovního vozu se sníženým podvozkem. Takový důvod však stěžovatelovu exkulpaci ze spáchání přestupku nemůže založit. Pokud se stěžovatel rozhodl používat v silničním provozu automobil, který má atypickou konstrukci, z níž může plynout ztížená možnost pozorovat silniční provoz či dopravní značení, musí to v zájmu vlastním i v zájmu bezpečnosti silničního provozu kompenzovat tím, že se bude sledování dopravního značení věnovat s o to větším úsilím.

[19] V nyní posuzovaném případě ostatně ani nejde o to, že by stěžovatel značku neviděl. Jak prokazoval fotografiemi během správního řízení, i při pohledu z jeho automobilu byla zakryta pouze její menší část, naopak její podstatná část, tedy obrázek červeného a černého automobilu, vidět byla.

pokračování

[20] Stěžovatel sice před krajským soudem požadoval, aby byl pro otázku viditelnosti a rozpoznatelnosti dopravního značení z jeho automobilu ustanoven znalec, podle Nejvyššího správního soudu se však krajský soud s tímto důkazním návrhem vypořádal zcela dostatečně, když uvedl, že „jde o věc, kterou může posoudit každý laik, tím spíše úřední osoba správního orgánu, která má potřebné odborné znalosti.“ Nejvyšší správní soud se s tímto názorem na nepotřebnost znaleckého posudku ztotožňuje, takže nejde o opomenutý důkaz ve smyslu judikatury Ústavního soudu (viz např. nález ze dne 11. 11. 2003, sp. zn. II. ÚS 182/02), neboť se krajský soud s důkazním návrhem dostatečně vypořádal.

[21] Co se týče stěžovatelovy námitky nedostatečného prokázání, že vozidlo řídil on, a to i v době, kdy míjel předmětnou dopravní značku, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud s názorem krajského soudu, že je toto tvrzení zcela nedůvěryhodné. Stěžovatel je uplatnil poprvé až v žalobě a již krajský soud dostatečně rekapituloval, jak při projednávání dopravního přestupku nepopíral, že vozidlo řídil on, a po celou dobu pouze konzistentně uváděl, že značku při řízení přehlédl. K tomu lze jen doplnit, že ještě ve svém prvním odvolání ze dne 9. 6. 2015 proti prvému rozhodnutí magistrátu sám stěžovatel uvedl, že projížděl celým úsekem, a popisoval, jaká tam byla dopravní situace a stav oprav vozovky a že již od křižovatky na Hodoňovice předpokládal, že je vše, jak bývalo v minulosti, tedy před zahájením oprav. Pokud až v žalobě stěžovatel zcela změnil verzi svého skutkového příběhu, má krajský soud pravdu, že tato nová verze je nedůvěryhodná.

[22] Co se týče poslední kasační námitky směřující proti nedostatečnému zjišťování splnění znaku zavinění a materiální stránky přestupku, tuto námitku stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, takže je ve smyslu § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřipustná, a Nejvyšší správní soud se jí nemůže zabývat.

[23] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu